

בזכות

לב לדעת

ב- זה בית.

צורת האות מזכירה מקום סגור ומגן.

צורת המילה "בית" מזכירה מבנה עומד, יציב, שרק צריך לצייר מעליו גג ולהכנס בדלת.

הבית הוא מרכיב מאד יסודי בחיי תלמידינו ובחיי כל אדם. זה המקום הראשוני ממנו הוא יוצא ואליו הוא שב, וכמעט כל מקום אחר שאדם פועל בו מיוחס אליו (בית כנסת, בית מדרש, בית ספר...).

בגיל ההתבגרות מתערער לעיתים הקשר עם הבית וגם כאשר הוא לא מתערער נבחנים היסודות שמרכיבים את בית ההורים וכל נער ונערה בונים לעצמם את תמונת הבית שהם עצמם ירצו להקים בע"ה בבוא היום ומגדירים מה יקחו עימם מהבית שבו גדלו (וכן מבתים של חברים, מורים, קרובים אחרים) ומה יביאו מעצמם לביתם החדש.

הבית הוא לבנת בניין יסודית שממנו נבנים המעגלים הרחבים יותר; קהילה, חברה, עם, מדינה.

יש לאנשים צורך לחיות, לגדול ולהתפתח בבתים בריאים ויציבים כדי לפתח מבנים חברתיים מורכבים יותר.

בית בריא הוא צורך וגם ערך.

זהו תא כה יסודי שלעיתים הוא כל כך מובן מאליו שאינו עולה לדיון.

בסדנא זו אנו רוצים לאפשר לתלמידים לחוות, להבין, לנתח מהו עבורם "בית". היכן הם מרגישים בבית. מה מהבית הם יכולים וצריכים לקחת איתם לכל מקום, גם כאשר פיזית אינם שוהים בו. לאחדים הסדנא תיתן אפשרות פיוס או הגדרת המתח שיש להם כלפי ביתם. לאחדים הגדרת הכרת הטוב והתודה להוריהם, למשפחתם, לרבש"ע על מוקד חיים זה שנתפש כמובן מאליו אבל הוא כל כך לא מובן מאליו.

במסגרת שיעורי חלמ"יש הסדנא יכולה לסייע בהגדרת הצרכים, הערכים, הרגשות וההשקעה שהתלמידים מבקשים להביא לביתם העתידי.

בשלב שני ניתן לבחון את היחס בין הבנתנו ותפישתנו את המושג "בית" גם בהקשרים רחבים יותר בעולמנו הדתי.

סביב צומות החורבן בפרט וסביב הכמיהה לבניין בית המקדש ניתן לדון ביחס ובקשר בין הרגשות והרעיונות שהבענו כלפי "בית" לתפילתנו שה' ישכון בביתו (עם קשר ישיר של השראת שכינה בכל בית ועל אחת כמה וכמה בבית המקדש).

בימי ההתעלות של אלול ותשרי כשאנו אומרים יום יום "אחת שאלתי מאת ה'... שבתו בבית ה' כל ימי חיי..." מהו אותו בית ה'? מקום פיזי או רוחני? איך מגיעים לדרגה זו? איך מגיעים לכמיהה זו? הנקודות שעלו בדיון על "בית" ייושמו בדיון זה ובהבנת הבקשה הזו כקו מנחה של ימי ראשית השנה.

בחג הסוכות אנו יוצאים מ"בית קבע" ל"דירת ארעי". הבנת עומק קיום המצווה הזו והשרשת חיבור של התלמידים לשהות בסוכה כמצווה המקיפה וממלאת אותם יכולה להתקיים מתוך הליבון והדיון שקיימו כמוצע לעיל על "בית"; מקומו, חשיבותו והסימבוליקה הרבה שכל בית נושא עימו מעצם הגדרתו.

בס"ד

אופן התנהלות הסדנא:

שלב א:

(20 דקות עד חצי שעה)

בניגוד לסדנאות שבהן התלמיד נע, "מטייל", בוחר בין תחנות, בסדנא זו הוא יושב במקום אחד. מרגיש בבית. בכיתה חמש-שש "תחנות" של שולחנות מחוברים,

מכוסים במפות בד היוצרות אווירת "בית".

סביב כל שולחן יושבים חמישה-שישה תלמידים.

במרכז השולחן סלסלה שבתוכה מונחים קטעי מקורות ממוספרים (לכל קטע מספר).

במקומו של כל תלמיד מונח על השולחן דף המעוצב

כבית שבחלונותיו מקומות לכתובת מחשבות ותובנות.

(טבלה שמעוצבת כבית כדי שלא תזכיר דף עבודה אלא

תזמין למחשבות אישיות).

כל אחד מהתלמידים היושבים לשולחן לוקח על פי סדר

אקראי אחד מקטעי המקורות, קורא, חושב, מגיב אליו

על הדף האישי שלו, ומחזיר לסלסלה. התלמידים

מתחלפים ביניהם במקורות עד שכולם מסוימים את

הקריאה והתגובה לגבי רוב המקורות.

שלב ב

(10 דקות)

כל תלמיד בוחר בן זוג (מהשולחן שלו או משולחנות אחרים) וחולק עימו תובנות, מחשבות, הרהורים ורגשות שעלו בעת הקריאה האישית של קטעי המקורות. הדיון בזוגות מתנהל בעזרת שאלות הנחיה שהמורה מחלק, או באופן חופשי.

(באופן סמלי יש כאן מעבר מחשיבה אישית ועצמאית לשיתוף עם בן זוג כפי שקורה בהקמת בית).

שלב ג

(כרבע שעה)

מליאה.

אסיף תובנות מהזוגות השונים.

העלאת הדיון על "בית ה" או על הסוכה, או על שניהם, והשלכת תובנות מהדיון על "בית" לרמה נוספת (למה אנו כמחים? מה חסר? מהו הציפייה לשכון בבית ה'?) מתוך הבנה שמדובר באותם צרכים ומאווים שבאים לידי ביטוי בעומק אחר וכן בהבחנה בין צרכי הפרט וצרכי האומה. ניתן להגיע עם התלמידים להבנה שהא בהא תליא ויש קשר בין בניית בתים המושתתים על אדני אהבה, תורה, מוסר, נתינה, קשר וכל מה שעלה בדיון כמרכיבים הכרחיים ו/או יסודיים ב"בית" לבין בניין "הבית".

בסיכום:

חלוקת מגנט למזכרת.

בס"ד

כמבחן כניסה לבית ספר "מעלה" לקולנוע וטלוויזיה

קיבלו המועמדים משימה:

לצלם שלוש תמונות בנושא "בית".

מכיוון שהמושג בית הוא כל כך רחב, התלבטתי אילו תמונות לצלם,

שמצד אחד לא יהיו בנאליות, ומצד שני לא יהיו מתוחכמות מדי.

חשבתי שצריך משהו באמצע.

שאני לא צריך להתייחס למושג כפשוטו ולצלם שלושה בתים יפים

אלא להתייחס לעומקו של המושג.

בדבר אחד הייתי בטוח - מי שיבדוק את המשימה ב"מעלה" - לא

יחפש סתם תמונות יפות, אלא חשיבה קצת יצירתית.

לבסוף, צילמתי בתמונה אחת תפילין וסידור, בתמונה השנייה ברית

מילה, ובתמונה השלישית את הכותל המערבי... ניסיתי לצלם גם את

הכנסת...

אני לא יודע אם זה יצא מקורי, בנאלי או מתחכם, אבל המשימה

הפשוטה הזאת גרמה לשני דברים. דבר ראשון, התקבלתי.

דבר שני, התחלתי לחשוב ברצינות על המושג בית.

(גלעד פ"י)

משרד החוץ, 2 בנובמבר 1917
לורד רוטשילד היקר,
לעונג לוי להעביר ליודיך להלן, בשמה של
ממשלת הוד מלכותו, את הצהרת ההזדהות
עם השאיפות היהודיות הציוניות כפי
שהוגשה לקבינט ואושרה על ידו:
"ממשלת הוד מלכותו רואה בעין יפה הקמת
בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל,
ותשתדל במיטב מאמציה להקל על השגת
מטרה זו, בתנאי ברור שלא ייעשה שום
דבר העלול לפגוע בזכויות האזרחיות והד-
תיות של עדות לא יהודיות בארץ ישראל
או בזכויות ובמעמד המדיני של יהודים בכל
ארץ אחרת".
אודה לך אם תביא את ההצהרה לידיעת
ההסתדרות הציונית.

בכבוד רב,
ארתור ג'יימס בלפור

2

חנוכת בית חדש הוא מאורע משמח, ובארץ ישראל הוא מצווה מיוחדת, בשל ישוב הארץ הכרוך בשמחה זו.
אין נוהל קבוע לברכת הבית ולטקס חנוכת הבית, אבל יש כמה עקרונות שיש לשלב אותם בכל טקס כזה:
א. קביעת מזוזה, אם עדיין לא עשו זאת.
ב. ברכת "שהחיינו" על השמחה בגלל הבית החדש.
ג. נאה לשלב בטקס סעודת מצווה המלווה בלימוד תורה.

הנוסח המקוצר הבא הוא שילוב ממקורות שונים.

קביעת המזוזה וברכתה:
וַיְהִי נֶעֱם יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה:
כּוֹנֵנָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְקַבֵּעַ מְזוּזָה:
מְזוּזָה:

ברכת "שהחיינו"
נוהגים לברך "שהחיינו". רצוי ללבוש בגד חדש בזמן חנוכת הבית, ויכוון בברכה גם עליו:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁהַחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה:

בקשה לרחמים, הצלחה וברכת הבית
יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלהי אבותינו, מלך רחום וחנון,
שתמלא רחמים עלינו, ובזכות השמות הקדושים היוצאים מפסוק:
קום אלו, תצליחנו אנו וכל זרעינו בבית זה בכלל ובפרט, ונהיה כולנו
מוצלחים ומבורכים בכל מכל כל, ותצילנו מעין הרע, ומכל חטא,
ומכל חולי, ומכל צרה, ויהיו בתינו בכל מקום בתים מלאים כל טוב,
מוצלחים ומבורכים לנו ולזרענו.
אמן כן יהי רצון.

ועמוד בפתח הבית ויאמר:

ברוך אתה בְּבֹאֲךָ.
וְיְהיִי יי אֶת יוֹסֵף וְיְהיִי אִישׁ מְצַלִּיחַ.
וְיְהיִי דָוִד לְכֹל דְּרָכָיו מְשֻׁכָּל וְיִי עֲמוֹ:
וְיְהיִי נָעִם יי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה:

אָנָּה בְּכֹחַ גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה:
קִבֵּל רַגַּת עַמְּךָ שְׂגִבְנוּ טְהִירָנוּ נוֹרָא:
נָא גְבוּר הַדּוֹרְשֵׁי יַחֲוֹדְךָ כְּבַבַּת שְׁמֵרִם:
בְּרַכֵּם, טְהַרֵּם, רַחֲמֵם, צְדַקְתְּךָ תְּמִיד גְּמִלִם:
יְחַסֵּן קְדוֹשׁ בְּרוּךְ טוֹבְךָ נְהַל עֲדַתְךָ:
יַחֲוִיד גְּאָה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשְׁתְּךָ:
שׁוֹעֲתֵנוּ קִבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקֹתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת:

בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

וְהִנֵּה אֲנִיחֵנוּ מֵאֲלֵמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה,
וְהִנֵּה קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם נִצְבָּה,
וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֶלְמֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינָה לְאֶלְמָתִי:

יְהִי חֶסֶדְךָ יי עֲלֵינוּ. כִּי אֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:
הִרְאֵנוּ יי חֶסֶדְךָ. וַיִּשְׁעֶךָ תִּתֵּן לָנוּ:
וְאֵנִי בְּחֶסֶדְךָ בְּטַחְתִּי וְגַל לְבִי בִישׁוּעָתְךָ. אֲשִׁירָה
לֵי יי כִּי גַמַּל עָלַי:
הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבַטַח וְלֹא אֶפְחָד. כִּי עָזִי וְזַמְרָת
יְהִי יי. וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה:

(מאת רבי יוסף חיים טוב)

על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

אליהו בעל האות
מלאך יי צבאות
זכה ועשה נפלאות
אשרי העין ראתהו
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

לבש קנאה בתוך עמו
והיה יי עמו
זכה ולקח לעצמו
נפש נדב ואביהו
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

ידיו רב לו בקנאתו
נתן לו האל בריתו
החיים והשלום אתו
רוח יי תנחהו
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

הוא בארבע עפיתו
ובשמי מרומים ביתו
אשרי איש וזכה לראותו
ולמוד תורה מפיהו
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

ואשרי נותן לו שלום
והוא מחזיר לו שלום
הלואי נראהו בחלום
ונשבע מאור פניהו
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

חי וקים בעוז ואל
ומליץ טוב בעד ישראל
וחיש ובא עם הגואל
נאוו על הרים רגלהו
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

זכותו יגן עלינו
הוא וכתוב זכיותינו
במוצאי שבתנו
בעץ החיים יושב הוא
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

קול אליהו ושמיע
שלום וישועה וזריע
כי עת הזמיר הגיע
נחה רוח אליהו
על בית זה ויושבהו.
תהיה ברכת אליהו:

ברכה לסיום
יהו רצון מלפניך ה' א-להינו ואלהי אבותינו, א-להי אברהם, א-להי
יצחק וא-להי יעקב, א-ל רחום וחנון, אב הרחמים, שיהא חשוב
ומרוצה לפניך הלימוד שלמדנו בתורתך הקדושה כריח ניחוח.

וברוב רחמיך תרחם על בעל הבית הזה, אשר תחילת בואו לשכון
בבית הזה, נפשו איננה ויעש תחילה וראש חנוכת הבית בדברי
תורתך הקדושה, לייסד את הבית ולחנכו בדברי תורה.

בזכות תורתך הקדושה תברך את בעל הבית הזה ואת כל בני ביתו
ברכות לעד, ותמלא כל משאלות לבם לטובה. ויהיה להם הבית הזה
מוצלח ומבורך בכל מכל כל, וישמע בבית הזה, ובבתי כל ישראל, קול
ששון וקול שמחה.

אנא ברחמיך הרבים, היה עליהם סתרה צנה וסוהרה, ותבטל מהם כל
גזירות ונגע ומחלה וכל רעות. ובהרמנא מלכא עילאה ישמרו מכל עין
רע, ותשלח ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, ויאריכו ימים ושנים
דשנים ורעננים.

כי אתה שומע תפלות עמך ישראל ברחמים.
יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, ה' צורי וגואלי.

הבית זה מקום
שאם אתה חייב
לשוב אליו
תמיד פתוחה בו דלת
לקראתך
שירים הם לפעמים
האהבה האחרונה
לבית שרחק.

(נתן יונתן)

מה לך בחוץ, ולדה?
מנוח לא מצאה רגלך.
ציפור פצועה, חזרו אליו
ושובי לביתך.

האזיני לקולות,
הרעק על גגות בתים,
מקול סופה, שמרו נפשך.
שובי לביתך.

סהר חצות גבוה,
אור על ענפי אילן,
תני לנפשך לשמוע
זמר קטן.

שם צמח לענה,
שם נפש מרעידה מקור.
חלון אפל ותריס מוגף.
שובי לביתך.

סהר חצות גבוה,
אור על ענפי אילן,
תני לנפשך לשמוע
זמר קטן.

שאי עין למרום,
כבר סדק שחר מאפיר.
נעורה כבר ציפור אחת.
שובי לביתך.

"החיים הם מסע בו אנו גדלים מתוך בתים
ואל בתים בהם אנו הולכים ונבנים..."

הולכים, ונבנים. ובד בבד מתחננים; שתוליכנו
לשלום, שתצעידנו לשלום, שלא תבוא צרה,
שלא תבוא בהלת. מסע שנמשך מדלת
לדלת. מחלון לחלון, מוילון לוילון. ובדרך
נצברות התמונות...

בבית, וכמה טוב שבאת הביתה - ולחוש
נינוחות, וטבעיות, ושמחה, ואהבה, וחוס-
וכוס קפה או תה או שוקו שמחכים רק לך,
או מרק חם על הדרך שמחמם את לבך.
והחשוב מכל: אבאמא, אחים או חברה
שמחכים ורוצים לשאול ולשמוע, להתעניין
ולאהוב במיוחד אותך. וזו אחווה, ואהבה, וזו
שכינה וזו תורה.

רמב"ם. הלכות תפילין וספר תורה ומזוזה.

ספר אהבה. פרק ו.

הלכה א

עשרה תנאין יש בבית, ואחר כך יתחייב הדר בו לעשות לו מזוזה, ואם חסר תנאי אחד מהן, פטור מן המזוזה; ואלו הן: שיהיה בו ארבע אמות על ארבע אמות או יתר, ושיהיה לו שתי מזוזות, ויהיה לו משקוף, ותהיה לו תקרה, ויהיו לו דלתות, ויהיה גובה השער עשרה טפחים או יתר, ויהיה בית חול, ויהיה עשוי לדירת אדם, ועשוי לדירת כבוד, ועשוי לדירת קבע.

הלכה יד

יד [יג] חייב אדם להיזהר במזוזה, מפני שהיא חובת הכול תמיד. וכל עת שייכנס וייצא, יפגע בייחוד שמו של הקדוש ברוך הוא--ויזכור אהבתו, וייעור משינתו ושגייתו בהבלי הזמן; ויידע שאין שם דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים, אלא ידיעת צור העולם, ומיד הוא חוזר לדעתו, והולך בדרכי מישרים. אמרו חכמים, כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו, וציצית בבגדו, ומזוזה בפתחו--מוחזק לו, שלא יחטא: שהרי יש לו מזכירין רבים; והן הן המלאכים שמצילין אותו מלחטוא, שנאמר "חונה מלאך ה' סביב, ליראיו; ויחלצם" (תהילים לד, ח).

אנשים שנאו אחד את השני
את מי אתה שונא? אהבת אותו אתמול, איך יתכן
שאתה שונא אותו היום?

אם פעם אהבתם מישהו איך אתם יכולים
לשנא אותו?

אנחנו חיים בעולם עם הרבה כוסות שבורות

בתים שבורים

ילדים שבורים

יהדות שבורה

...ירושלים יכולה להיבנות רק מאנשים שיכולים
לקחת כוסות שבורות ולבנות מהן בית מקדש

(הרב קרליבך בברכה לחתן וכלה)

מלכים ב, ד.

האישה משונם ביחס לנביא אלושע

”נַעֲשֶׂה-נָא עֲלֵית-קִיר קַטְנָה וְנָשִׂים

לוֹ נָשָׁם

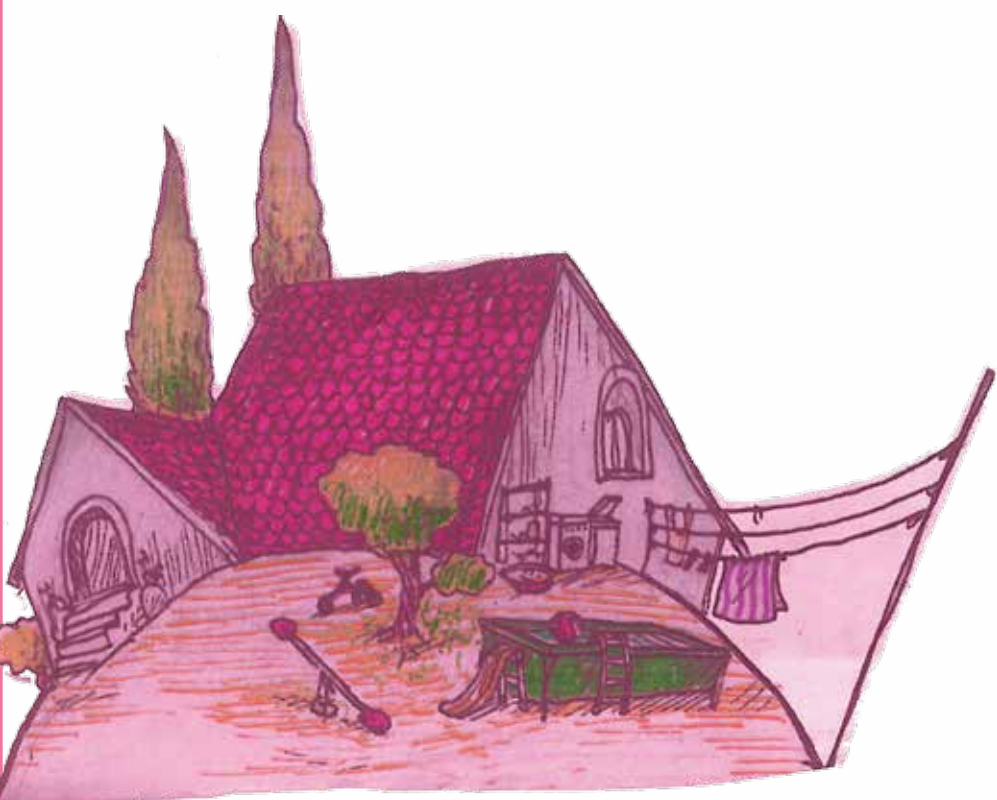
מִטָּה

וְנִשְׁלָחַן

וְכִסֵּא

וּמְנוֹרָה

וְהָיָה בְּבֵאוֹ אֵלֵינוּ וְסוֹר נִשְׁמָה“

שאלה: האם דירות בגטו קובנה צריכות מזוזה? מכיוון שהגטו סגור מכל כיוון ואנו אנוסים לשבת בו והדירות בו צפופות ולא נקראות בית וכולם רוצים לצאת האם יש צורך במזוזה?

רקע הלכתי: הרמב"ם מונה בין התנאים המחייבים מזוזה שיהיה הבית דירת כבוד - בית אסורים אינו בית כבוד ולכן פטור ממזוזה. בנוסף צריך הבית להיות דירת קבע.

תשובה: מכיון שדירות הגטו נחשבות ככלא ובנוסף אין מקום וזוהי אינה דירת כבוד ולא דירת קבע כי האנשים לא רוצים להיות בה אין צורך במזוזה. וגם מכיוון שהנאצים מבצעים גירושים ואין יודע אדם אם ישאר עוד יום זוהי בוודאי דירת ארעי שפטורה ממזוזה

בית חם
עופרה חזה
מילים ולחן: בצלאל אלוני

אור מלטף שבר ענן
ודמות נשכחת בעשן
אור מנצנץ קול בהמון
ילדה בוכה מרוב שאון

בית חם, בית חם
ילדה רוצה רק בית חם
בית חם, בית חם
להיות איתך בבית חם

אתה מכה בי זיכרונות
וצחוק מוזר של עלבונות
ילדות רחוקה בין סמטאות
ועיניך אלה תמיד בורחות

בית חם, בית חם....

יד מושטת
לעזרה
ורק אתה
כצל עובר

בית חם הוא הנפש
מחסה לנשמה
אל תהרוס תן לה לגשת
תן לה כוח בנשמה..

אישה קטנה אביטל
יש לה קול שקט ועיניים בורקות
פנים צנומות ושפתיים דקות
שיער קצר, כמעט סגפני
וחיוך עצוב ומבט חולמני
כבר שנים היא מחכה וזה לא קל
גם לחורקת שיניים כמו אביטל
יש לה כמה תמונות ועשרות מכתבים
והמון זכרונות קטנים של זוג אוהבים
כמה עדויות של אנשים שראו
וידיעות ממוסקווה על עיניו שקחו
ובשרו שצמק וכאבי הראש התכופים
על שעבר מתא בטון ל"איחסון" בצריפים

היא יכולה לחכות, היא תמתין אביטל
אך מדי בוקר בפתחה חלון רטוב מטל
היא מנסה לספור את הבקרים שכבר
חלפו

ואת מעט החברים שעוד לא עייפו
ובקול שלא נשמע ובמבט נושא תחינה
היא מבקשת עוד קצת לאישה קטנה
כי יש לה תומכים ואוהדים וחברים
ועיניים אדומות עם עיגולים שחורים
אך אין לה את האיש עם החיוך הילדותי
שיאמר לה יום אחד: הגענו הביתה, אשתי

(ישראל וולמן)

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ד' אֱלֹהֵינוּ ד' אֶחָד.
וְאַהֲבַת אֵת ד' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-
מְאֹדְךָ. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
עַל-לִבְבְּךָ. וְשָׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם בְּשַׁבְּתֶךָ
בְּבֵיתְךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ. וְקִשְׁרָתָם
לְאוֹת עַל-יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֶיךָ
וְכִתַּבְתָּם עַל-מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ.

(דברים ד')

וּשְׁמַתֶּם אֶת-דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל-לְבַבְכֶם
וְעַל-נַפְשֹׁכֶם וְקִשְׁרֹתֶם אֹתָם לְאוֹת
עַל-יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵיכֶם.
וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם
בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ.
וּכְתַבְתֶּם עַל-מְזוֹזוֹת בְּיַתְדְךָ וּבְשַׁעֲרֶיךָ.

(דברים י"א)

אמרו חכמים סד אדם את ביתו בסיד
ומשייר בו דבר מועט וכמה אמר רב
יוסף אמה על אמה אמר רב חסדא
כנגד הפתח... שנאמר (תהלים קלז, ה)
אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני
תדבק לשוני לחכי אם לא אזכריכי

(בבא בתרא ס ע"ב)

הבית
אינו המקום
בו אתה חי,
אלא המקום
בו מבינים

אותך.

(קרויסטיאן מורגנסטרן)

ברכת הבית
בזה השער
לא יבוא צער
בזאת הדירה
לא תבוא צרה
בזאת הדלת
לא תבוא בהלת
בזאת המחלקה
לא תבוא מחלוקת
בזה המקום
תהי ברכה ושלוש

ברכת הבית
תהא שורה בו
קרן השפע והאור
יהא כולו פורה כרימון
יתמלא הבית בצחוק ובשיר
וימצאו בו הסיפוק והאושר
הפתיחות וההקשבה
תשכון בו השלווה
יזרוס בו ים של אהבה

ברכת הבית

יבורך זה הבית בברכת שמים
והיה כעץ שתול על פלגי מים
אהבה רעות וששון בו ישכנו
פרנסה הצלחה ובריאות בו יכוננו

יברכך ה' וישמרך
ישא ה' פניו אליך
וישם לך שלום

ברכת הבית
יזהא זה המקום
מלא באהבה וחום
ותהא זו הפינה
מלאה בעצחוק וברינה
יתמלא הבית בברכה
ובשיר
שטוף שמש זהור
ואור מאיר

ברכת הבית
יבורך זה הבית
בברכת שמים
יהיה כעץ שתול
על פלגי מים
אהבה ורעות
חדווה וששון בו ישכנו
פרנסה הצלחה ובריאות
בו יכוננו

יברך ה' וישמרך
יאיר ה' פניו אליך ויחונך
ישא ה' פניו אליך
וישם לך שלום

ברכת הבית

בזה הבית תשרה הברכה,
בזה הבית תשכון השכינה,
יתברך זה הבית בברכת שמים
ויהיה שתול על פלגי מים.
אהבה ורעות בו יתחברו
חדווה וששון בו ישררו,
רק שמחה וצהלה
בבית הזה ישמע
וגם פרנסה, ברכה והצלחה...

אמן.

ומלאכי מרום הטובים
וצדיקן השם ועמדו
בעולמות עליונים
בשמירה לטוב ולחסד
על בית זה לעולמים...

אמן

ברכת הבית
זה הבית וזאת המשפחה
ידעו תמיד הצלחה
ושמחה
וזה המקום יבורך ממרום
בשלווה וברואות טובה
ושלוחה.
שפע ושגשוג ורווחה
גדולה
ישררו בזאת הסביבה.
מזה המשכן יעלו ברוח
קולות של שמחה וגיל
וששון
ברך נא אלי את זה
המעון
אמן כן יהי רצון

ברכת הבית
ריבון העולמים, אנא השכן בבית הזה
אורה ושמחה שלום ורעות,
ותשפיע שפע ברכה וקדושה,
בכל חדריו ופינותיו,
ואור תורתך הקדושה ומצוותיך
תזרח בו תמיד, אמן
ברכת הבית

יהא זה המקום
נוה, משכן, לשלום
פה תנוח לה, שלוה
כאן תדרוך האחוה
פה יפגשו נחת ושמחה
עם ברכה והצלחה
בצל זאת הקורה
יתרונן קול תורה
בזה המעון בזו הפינה
תהא שרויה

השכינה

חלמתי חלום על בית.
בית עם חום ואהבה
בית עם ניחוח בישולי שבת
בית עם צחוק בריא, בית של חיים
חלמתי חלום על בית
בית ערום
בית ללא רהיטים
בית ללא שכנים, בית של בכי
חלמתי חלום על בית
של אבנים מפוזרות
ללא קורת גג
של אויר מחניק של מוות.
חלמתי חלום על הבית שלי.

(חלום קטוף. נוער גוש קטיף)

שני בתים היו לו
מעבר לקיר
ומעבר לים.

משניהם גורשתי

ומשניהם בשנאת אחים.
לפחות באחד קיר נותר לו
אנא תן שלפחות בו ארגיש

כביתי

עד שתזכני באמת לשוב.

(חלום קטוף. נוער גוש קטיף)

בית יקר
הלואי שיכלתי עוד פעם
לחיות חיי בתוכך
לחוש ברגלי אדמתך
לגעת בידי בקירותיך
לראות במו עיני מראך
לשמוע באזניי שתיקתך
לגשום באפי אווירך
לחבוק בחזקה קירותיך
לגשק בערגה אדמתך
לתת לסכר דמעותי לפרוץ
עת נפרדתני ממך

(חלום קטוף נוער גוש קטיף)

הבית מאת יהושע צפריר
יש דברים מרובים חשובים בעולם,
החשוב מכולם הוא ביתו של האדם.
וכמו שאדם מאדם הוא שונה,
כך שונים הבתים שאותם הוא בונה.

יש בית שהוא מבצר על ההר,
יש בית והוא כארמון מפואר.
אך לא העיקר הוא ארמון או בקתה,
החשוב הוא הבית שבנית אתה.
כי בית אינו רק אבנים וקירות,
כי בית אינו רק צריף של דירות.
כי בית אינו סתם מבנה של בטון,
כי בית מעניק הרגשת ביטחון

כי בית הוא פרח שולחן או מפה,
כי בית הוא ילד, רעיה מצפה.
כי בית הוא גג ופינה חמימה,
וברית כרותה בין אדם לאדמה.
יש בתי עשירים העולים כסף רב,
ארמונות נוצצים מצופים בזהב.
ארמונות נוצצים הנראים כמעשי אומנות,
אך הבא לתוכם מרגיש ריקנות
על כן חשוב להזכיר ולזכור,
כי על בית צריך להגן ולשמור.
כי רבים דברים יקרים בעולם,
אך אין כה יקר כביתו של אדם.

בבית חלומותי/ נעמי שמר
בבית חלומותי אשר בראש גבעה
תנור גדול אבנה ואש תמיד תבער
וחלונות שבעה וארובה גבוהה
בבית חלומותי אשר בראש גבעה

אני תנור גדול אבנה ואש תמיד תבער
בבית חלומותי שלי אשר אבנה בראש גבעה

אל בית חלומותי המסויד לבן
הגפן תטפס ישר מן הבוסתן
חרוב גם תאנה יהיו לי כמובן
בבית חלומותי המסויד לבן
הגפן תטפס אלי ישר מן הבוסתן
אל בית חלומותי שלי המסויד כולו לבן

על בית חלומותי איני יודעת כלום
ככל חלומותי אפל הוא וחתום
ולי הוא מחכה בסבלנות אי שם
אולי בראש הרים, אולי על חוף הים

אולי הוא בית חומה נטוש ונעזב
אולי הוא צריף קטן, אולי מגדל שנהב
דבר אחד עליו ידוע לי עכשיו -
יגור בו איש אחד אשר אותי יאהב

קומי
אריאל זילבר
מילים: מנורה חזני
לחן: אריאל זילבר

לפעמים השקר מתחפש לאמת
הם אומרים שאנחנו המשוגעים
והאמת היא שכולם משוגעים
אכלנו כולנו מהחיטה המשגעת
אבל אנחנו רואים
את האות על המצח
אנחנו יודעים שיש משהו מעבר

ואנחנו חוזרים הביתה
חוזרים הביתה
כי הגיע הזמן
לשוב להיות בני חורין

חוזרים הביתה
אל ההר שצופה למרחב
חוזרים הביתה
אל יוסף המבקש את אחיו

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
בָּרָא שָׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה חֵתָן וְכֵלָה, גִּילָה וְרֵנָה
דִּיצָה וְחֵדוּדָה, אֲהָבָה וְאַחֻוּה וְשָׁלוֹם וְרַעוּת.
מִהָרָה ה' אֱלֹהֵינוּ וְשָׁמַע בְּעִרְי וְהוֹדָה
וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַיִם, קוֹל שָׁשׁוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה,
קוֹל חֵתָן וְקוֹל כֵּלָה, קוֹל מְצַהֲלוֹת
חֵתָנִים מְחַפְּתִים, וְנִעָרִים מִמִּשְׁתֵּה נְגִינָתָם.
בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְשִׂיחַ חֵתָן עִם הַכֵּלָה.

(הברכה השבועית בשבע ברכות)

את הארץ
את הבית
האחד והיחיד
את הלחם
והמים
את הלב,
בלב תמיד
בלב תמיד

כי בית הוא מקום
שאין לו תחליפים
גם אם איננו חלום
את הבית לא עוזבים

(סמדר שיר)

בית (ז') מבנה מגורים, משכן,
מעון, דירה, נווה, מוסד; משפחה,
שושלת, עם, מולדת; אסכולה;
פסקה בשיר

(הגדרה מילונית)

כשנסענו מהמלון
לבקר בגן חיות
המדריכה דיברה
על בעלי קונכיות
ואני רק חשבתי
בשקט, בלב,
כשהורסים להם ת'בית
זה בטח כואב

(יעל הרמתי, ילד כתום)

האמנם מדינת ישראל היא הבית הלאומי
של העם היהודי? כיצד זה בא לידי
ביטוי?

2

מה דעתך על שלוש התמונות שהכותב
בחר לצלם? מה הוא ביקש לסמל בכל
אחת מהן? מה התמונות שאת היית
מצלמת?

1

מה את לוקחת איתך מהבית בו גדלת?
מה את מקווה להוסיף בבית שתקימי?

6

מדוע לפעמים נמאס מהבית ורוצים
לצאת ממנו?

5

נראה
שבתקופת
הנביאים ארבעת
החפצים האלו מגדירים מקום
כ"בית". האם זה כך גם היום? מה עוד
היית מכניסה לחדר כדי שיהיה "ביתי"?

האם יש משהו ברשימה שהיית
מוציאה?

10

האמנם יש בעולמינו הרבה בתים
שבורים? האם יש לנו יכולת לרפא
אותם?

9

מתי הרגשת את מה שאומר המשורר?

4

האם מופיע בטקס משהו שהפתיע אותך?
האם ברורה לך נחיצות כל אחד מקטעי
הטקס? חשבי על עוד אמירה או מעשה
שהיית מוסיפה לו.

3

למה צריך מזוזה בבית?

8

מבחינה הלכתית מה התנאים שמגדירים בית? (אם יש אותם חייבים מזוזה).

7

מה יש ב"בית חם"? באיזה מצבים
מתעורר באופן חזק הצורך להיות
בבית חם?

12

שאלה
קשה... לו
גורשת מביתך חלילה
וחם לגטו... מה היית לוקחת
כדי להרגיש שם בבית? באיזה
אופן היית יוצרת תחושת בית בתוך
הצפיפות וחוסר
הפרטיות?

11

מה היחס בין ביתך הבנוי לבין
בית ה' החרב?

16

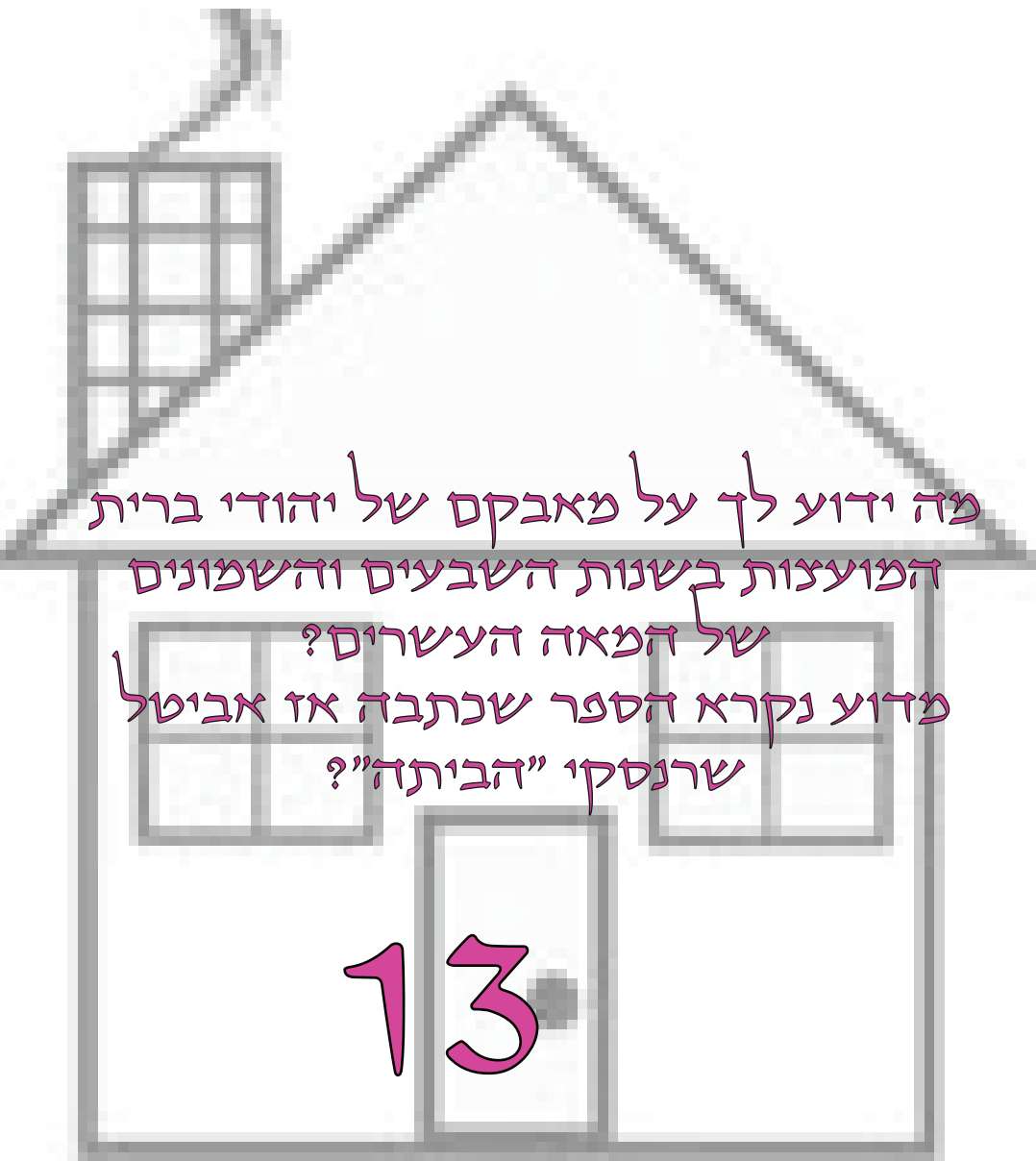
מתי את מרגישה ביום יום את החוויה
הפתוארת בשיר?

31

מדוע דווקא שתי הפרשיות האלו
נמצאות במזוזה (בפתח הבית)?

14-15

מה ידוע לך על מאבקם של יהודי ברית
המועצות בשנות השבעים והשמונים
של המאה העשרים?
מדוע נקרא הספר שכתבה אז אביטל
שרנסקי "הביתה"?

13

האם יש משהו משותף לכל נוסחי ברכות
הבית? האם יש משהו נוסף שאין באף
אחת מהן והיית מוסיפה?

18-25

האם גם בעברית קיימת ההבחנה שיש
באנגלית בין House לבין Home ?

17

מה אנחנו מברכים חתן וכלה שיהיו
הלבנים שבנות את ביתם? מה מוסיפה
כל אחת מה"לבנים"?

32

מהו הכאב הנשמע בדברי ילדי ונערי
גוש קטוף? מה הכתיבה שלהם תורמת
לנו להבנת משמעותו של "בית"?

26-27-28-35

מה יהיה בבית חלומותיך?
האמנם רק קיומה של אהבה מגדירה
את היותו של מקום מסוים "בית"?

30

איזה "דברים קטנים" גורמים לך
להרגיש בבית?
האמנם אין בעולם דבר יקר כמו "בית"?

29

מדוע כל כך הרבה מקומות - בית
ספר, בית מדרש, בית חולים, בית
כלא, בית הנסא, בית עלמין - מוגד-

רים, דווקא כ"בית" ?
האם יש לך במחשב "דף בית" ?
לאור כל הנאמר... האם זה שם נכון
שמסקף את אותו דף ?

34

מדוע בית הוא מקום שאין לו תחליפים ?

33

תובנה שמתחדשת בי
בקריאת הדברים:

נושא שארצה להעלות
לדיון בעקבות קריאת
הדברים:

תגובתי לנקודות למחשבה
לגבי כל קטע:

נקודה
למחשבה

נקודה
לדיון

תובנה

1

2

3

4

5

6

7

נקודה
למחשבה

נקודה
לדיון

תובנה

8

9

10

11

12

13

14-15

נקודה
למחשבה

נקודה
לדיון

תובנה

16

17

18-25

26-27-28-35

29

30

31

נקודה
למחשבה

נקודה
לדיון

תובנה

32

33

34

האם יש לך במחשב "דף בית"? לאור כל הנאמר...

האם זה שם נכון שמסקף את אותו דף?

